

KANCELARIA SENATU
BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, dnia 12 lipca 2005 r.

Opinia do ustawy
o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego
oraz o zmianie niektórych innych ustaw

I. Uwagi ogólne.

Opiniowana ustawa została uchwalona z przedłożenia rządowego na 106 posiedzeniu Sejmu w dniu 30 czerwca 2005 roku. Jest ona wypadkową dwóch przedłożeń – projektu rządowego (druk sejmowy nr 3213) oraz projektu senackiego (druk sejmowy nr 3283).

Zasadniczym celem opiniowanej ustawy jest wprowadzenie do prawa procesowego cywilnego instytucji mediacji.

W sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne, będzie możliwe jej zawarcie przed mediatorem. Mediacja będzie dobrowolna. Podstawą jej prowadzenia będzie umowa o mediację zawarta między stronami albo postanowienie sądu kierującego strony do mediacji. Funkcje mediatora będzie mogła pełnić osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, korzystająca w pełni z praw publicznych. Sędziowie (z wyjątkiem sędziów w stanie spoczynku) nie będą mogli sprawować tej funkcji.

Postępowanie mediacyjne nie będzie jawne. Mediator będzie obowiązany zachować bezstronność w toku prowadzenia mediacji oraz zachować w tajemnicy fakty, o których dowiedział się w toku mediacji.

Ugoda zawarta przed mediatorem dla swej skuteczności będzie podlegać zatwierdzeniu przez sąd. Jednak sąd odmówi zatwierdzenia takiej ugody, jeżeli jest ona sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności. Ugoda zawarta przed mediatorem, po jej zatwierdzeniu przez sąd, ma moc prawną ugody zawartej przed sądem.

Opiniowana ustawa dopuszcza możliwość przeprowadzania mediacji w sprawach małżeńskich (rozwód i separacja) oraz w sprawach opiekuńczych (przedmiotem mediacji będzie mógł być sposób sprawowania władzy rodzicielskiej).

Omówione rozwiązania skutkują koniecznością zmiany Kodeksu cywilnego (najistotniejsza z nich przesądza, że bieg przedawnienia przerywa się przez wszczęcie mediacji) oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Unormowania, jakie znalazły się w opiniowanym akcie prawnym w wyniku inicjatywy ustawodawczej Senatu, są związane z egzekucją z nieruchomości.

II. Uwagi szczegółowe.

1. Zawarte w art. 202¹ sformułowanie zmierzające do uwzględniania przez sąd umowy o mediację na zarzut pozwanego różni się od podobnych unormowań w Kodeksie postępowania cywilnego (np. art. 202).

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 8, w art. 202¹ po wyrazach "do mediacji" dodaje się wyraz "tylko" oraz po wyrazie "zgłoszony" dodaje się wyrazy "oraz należyście uzasadniony";
2. Zastrzeżenia budzi dodawany w Kodeksie postępowania cywilnego w art. 1060 przepis § 1¹. Będzie to kolejny przepis szczególny dotyczący egzekucji z udziałem Skarbu Państwa, a konkretnie egzekucji w sprawach o naprawienie szkody wyrządzonej przez wydanie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą oraz w sprawach o naprawienie szkody wyrządzonej niewydaniem takiego aktu (tzw. delikt normatywny określany też mianem bezprawia legislacyjnego). Na podstawie tego przepisu wierzyciel, wskazując na tytuł egzekucyjny, wezwie do spełnienia świadczenia bezpośrednio ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, który będzie obowiązany niezwłocznie spełnić świadczenie stwierdzone tytułem egzekucyjnym.

Należy zwrócić uwagę, że przepis ten jest niekompletny i nie koresponduje z treścią art. 67 § 3 k.p.c., który określa zasady reprezentacji procesowej Skarbu Państwa w tego typu procesach.

Wadliwość tego przepisu polega na tym, że nie uwzględnia on sytuacji, w których postępowanie sądowe, a następnie egzekucyjne, będzie następstwem wydania bądź niewydania rozporządzenia Rady Ministrów lub rozporządzenia przez inny organ

konstytucyjnie do tego powołany. Wydaje się, że brzmienie przepisu odwzorowujące treść art. 67 § 3 jest niezbędne dla pełnego określenia zakresu spraw związanych z deliktem normatywnym.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 19 w lit. a, w §1¹ wyrazy "ustawy niezgodnej" zastępuje się wyrazami "ustawy, rozporządzenia Rady Ministrów lub rozporządzenia innego organu konstytucyjnie do tego powołanego, niezgodnych".

Oprac. Agata Karwowska-Sokołowska